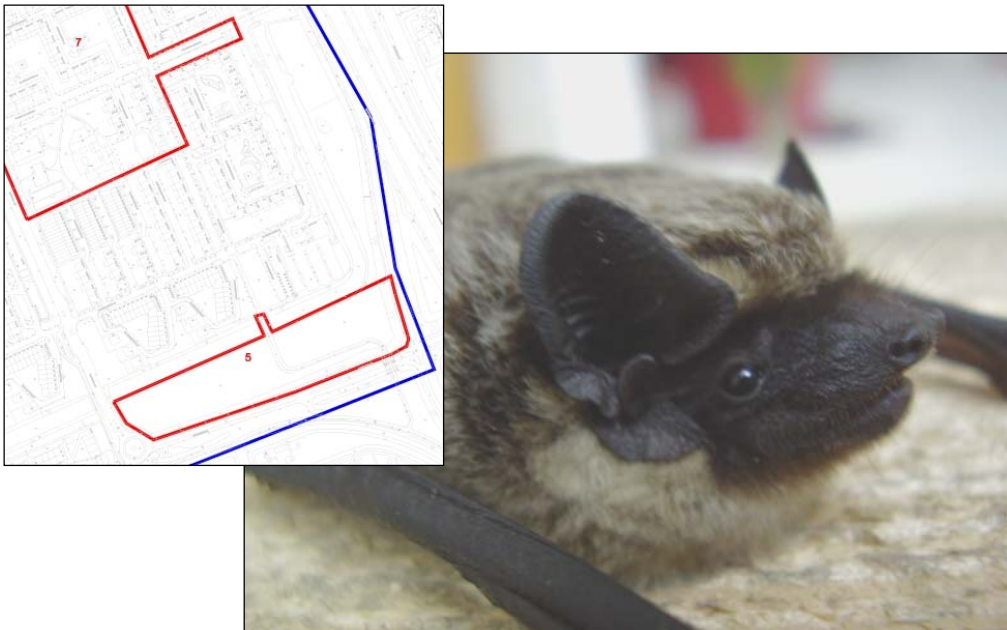

Vleermuizen in bestemmingsplangebied Nieuwendam-Noord

gegevens van onderzoek in de periode 2005-2009

Vleermuizen in bestemmingsplangebied Nieuwendam-Noord

gegevens van onderzoek in de periode 2005-2009

Oprachtgever: Stadsdeel Amsterdam Noord

Oprachtnemer:
b&d Natuuradvies
F. van der Vliet en. B. Besteman
Kenastraat 12
2011 MX Haarlem
023-5514350

december 2009

foto kافت: F. van der Vliet, tweekleurige vleermuis
bron kaart kافت: opdrachtgever

Inhoud

Inhoud	1
1 Inleiding.....	2
1.1 Aanleiding en inleiding	2
1.2 Vleermuisgegevens Amsterdam Noord.....	2
1.3 Onderzoeksmethode	3
2 Resultaten per gebied	4
2.1 Kompaslocatie.....	4
2.2 Park de groene zoom	4
2.3 Duinlustschool	5
2.4 Duinpanlocatie.....	5
2.5 Entreegebied.....	6
2.6 Theehuis	6
2.7 Breehomgebied.....	6
2.8 Weerenscheg	7
2.9 Parnassia	7
Referenties.....	8
Bijlage 1: bestemmingsplangebied met locaties.....	9

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en inleiding

Bureau Van Riezen & Partners werkt voor Stadsdeel Amsterdam Noord aan het bestemmingsplan Nieuwendam-Noord. Het stadsdeel wil daarbij rekening houden met beschermde natuur. Sinds 2005 heeft dhr. Van der Vliet voor b&d Natuuradvies vleermuisonderzoek verricht verspreid door Amsterdam Noord. Op 11 juni 2009 mailde dhr. Bot van Bureau Van Riezen & Partners een kaart met het plangebied (blauw) en de verschillende deelgebieden waar het nieuwe bestemmingsplan ontwikkelingen mogelijk maakt (bijlage 1; rood 1 t/m 9). De heer Bot verzocht b&d Natuuradvies een notitie te schrijven over vleermuizen in de gebieden 1 t/m 7 en 9 in relatie tot de Flora en faunawet, op basis van de bestaande gegevens. Locatie nr. 8 is ook opgenomen omdat gegevens voorhanden waren. Deel twee van de opdracht behelst het doen van beknopt aanvullend onderzoek in de gebieden waar te weinig gegevens over vleermuizen voorhanden zijn. Dit rapport bundelt de 'oude' en nieuwe gegevens.

De gebieden 1 t/m 9 zijn:

- 1. Kompaslocatie
- 2. Park de groene zoom
- 3. Duinlustschool
- 4. Duinpanlocatie
- 5. Entreegebied
- 6. Theehuis
- 7. Breehomgebied
- 8. Weerenscheg
- 9. Parnassia.

1.2 Vleermuisgegevens Amsterdam Noord

In opdracht van het Amsterdamse stadsdeel Noord is in 2005 door b&d Natuuradvies een aantal vleermuisinventarisaties uitgevoerd (van der Vliet & Besteman 2007) In 2007 en 2008 is Nieuwendam grotendeels onderzocht (van der Vliet 2008). De aanleiding voor de inventarisaties was divers.

In 2005 is door b&d Natuuradvies in opdracht van het Stadsdeel ook een overzicht gemaakt van de terreinen in Stadsdeel Noord binnen de ring A10 die van belang zou kunnen zijn als vleermuis-jachtgebied. Ook zijn de voor vleermuizen bruikbare holle bomen in kaart gebracht.

Dit rapport behandelt per terrein de beschikbare onderzoeksresultaten en conclusies. Voor kaartbijlagen wordt verwezen naar de oorspronkelijke rapporten (van der Vliet en Besteman 2005, van der Vliet 2008).

Dit rapport gebruikt de Nederlandse namen. In tabel 1 staan de Nederlandse en de wetenschappelijke naam van alle aangetroffen vleermuissoorten.

Tabel 1: de Nederlandse en de wetenschappelijke naam van alle in dit onderzoek aangetroffen vleermuissoorten.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus
ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii
laativlieger	Eptesicus serotinus

1.3 Onderzoeksmethode

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van een vleermuisdetector. Het veldonderzoek is steeds uitgevoerd bij voor vleermuizen gunstige weersomstandigheden: ten minste 10°C, droog en weinig of geen wind. De inventarisaties gebeurden te voet en per fiets.

Het onderzoek betrof de verschillende onderdelen van het vleermuishabitat en de verschillende wijzen waarop vleermuizen hun omgeving gebruiken:

- Zoeken naar foeragerende vleermuizen gedurende alle inventarisaties, maar vooral in de eerste twee uur na zonsondergang omdat dan de activiteit het grootst is;
- Lokaliseren van dagverblijfplaatsen aan de hand van het uit- en invliegen in de avond- en ochtendschemering (half mei – half juli);
- Inventarisatie territoriumhoudende mannetjes, bij voorkeur in de drie uur na middernacht als de roepactiviteit het hoogst is. (half augustus - eind september);
- Onderzoek naar vliegroutes in de avond- en ochtendschemering;
- Onderzoek naar kraamkolonies, 's nachts omdat de vrouwtjes dan regelmatig terugkeren om de jongen te zogen. (periode half juni - half juli).

2 Resultaten per gebied

Dit hoofdstuk geeft per 'bestemmingsplan-terrein' een paragraaf. De terreinen zijn weergegeven in bijlage 1. Per terrein worden in principe de volgende punten behandeld: vleermuiswaarnemingen, conclusies en advies.

2.1 Kompaslocatie

Vleermuiswaarnemingen en conclusie

De inventarisaties vonden plaats op 7 juli, 29 juli, 14 augustus, 31 augustus en 28 september. Er is slechts op 29 juli aan de zijde van de Duinluststraat een foeragerende dwergvleermuis waargenomen.

Er zijn geen aanwijzingen dat vleermuizen in de bebouwing hun verblijfplaats hebben. De locatie is niet in trek als foerageergebied.

2.2 Park de groene zoom

Vleermuiswaarnemingen

De inventarisaties vonden plaats op 7 juli, 29 juli, 14 augustus, 31 augustus en 28 september. Bij de eerste twee inventarisatierondes zijn foeragerende gewone dwergvleermuizen (10-20) en enkele ruige dwergvleermuizen en laatvliegers waargenomen. Ook houden zich veel gewone dwergvleermuizen op tussen de woonblokken Kennemerduinstraat t/m Zandvoortstraat. De kans is vrij groot dat hier een zomerkolonie van de gewone dwergvleermuis is gevestigd.

Op 14 augustus en tijdens de latere bezoeken werden niet of nauwelijks vleermuizen in het park waargenomen. Ook waren zij nagenoeg afwezig tussen de woonblokken. In de woonblokken waren wel ten minste twee verblijfplaatsen van baltsende gewone dwergvleermuizen.

Het smallere gedeelte tussen de Duinluststraat en de Beemsterstraat lijkt maar incidenteel door hooguit enkele gewone dwergvleermuizen te worden benut als foerageerplaats.

Merkwaardig is het verdwijnen van de vleermuizen uit het park en de tuinstroken tussen de woonblokken na juli. Het kan te maken hebben met het uiteenvallen van de zomerkolonie maar het is ook mogelijk dat het voedselaanbod bepaalt of en hoeveel vleermuizen in het gebied aanwezig zijn.

Conclusie

Het parkgedeelte ten zuiden van de Duinluststraat (verder begrensd door de Alkmaarstraat en de woonblokken Kennemerduinstraat t/m Zandvoortstraat) is belangrijk foerageergebied en te beschouwen als vaste verblijfplaats van vleermuizen.

Het gebied tussen de woonblokken Kennemerduinstraat t/m Zandvoortstraat is ook te beschouwen als belangrijk foerageergebied. De kans is vrij groot dat hier een zomerkolonie van de gewone dwergvleermuis is gevestigd. Er zijn daarnaast minstens twee verblijfplaatsen van baltsende gewone dwergvleermuizen.

Advies

Bij ingrepen in het zuidelijk parkgedeelte waarbij de kwaliteit van vleermuisfoerageerbiotoop wordt aangetast, zoals bebouwen en het kappen van

bomen is compensatie van het nadelig effect nodig in de nabijheid. Het is dan raadzaam een plan uit te werken en dit voor te leggen aan het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en voedselkwaliteit. Hier zal beoordeeld worden in hoeverre een ontheffing op de verbodsbepalingen van de Flora en faunawet nodig is.

Voor ingrepen tussen de woonblokken in de Kennemerduinstraat t/m Zandvoortstraat zijn ook speciale maatregelen voor vleermuizen nodig en een ontheffingaanvraag voor de Flora- en faunawet.

2.3 Duinlustschool

Vleermuiswaarnemingen

De inventarisaties vonden plaats op 7 juli, 29 juli, 14 augustus, 31 augustus en 28 september.

Er is op 28 september een baltsterritorium van de gewone dwergvleermuis gevonden bij de zuidwestzijde van het schoolgebouw. Het was niet duidelijk welke schuilplaats de vleermuis benutte. Verder zijn geen aanwijzingen gevonden dat vleermuizen in de bebouwing hun verblijfplaats hebben. Rond de school zijn geen foeragerende vleermuizen waargenomen.

Conclusie en advies

Hoewel baltsterritoria worden gerekend tot de vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen gaat het hier om een enkele en geïsoleerde baltsplaats. Het is niet duidelijk geworden of de schuilplaats die de kern van het territorium vormt zich in het schoolgebouw bevindt, bijvoorbeeld achter beplating.

Een enkel territorium, zoals in dit geval, wordt als niet van essentieel belang geacht voor het voortbestaan van de plaatselijke populatie. Voor aantasting of vernietiging van de schuilplaats is geen ontheffing nodig. Wel moet de locatie wanneer er vleermuizen aanwezig zijn met rust worden gelaten. Mocht het schoolgebouw gesloopt of ingrijpend gerenoveerd worden, dan is te overwegen om schuilplaatsenvoorzieningen voor vleermuizen aan te brengen. Vanwege de ligging in de nabijheid van het park is het een kansrijke locatie.

2.4 Duinpanlocatie

Vleermuiswaarnemingen en conclusie

De inventarisaties vonden plaats op 7 juli, 29 juli, 14 augustus, 31 augustus en 28 september. Er zijn geen vleermuizen waargenomen.

De locatie is niet van belang voor vleermuizen.

2.5 Entreegebied

Vleermuiswaarnemingen

De locatie is onderzocht in 2007/2008. Incidenteel is een jagende gewone dwergvleermuis waargenomen. Meer frequent jagen gewone dwergvleermuizen boven en langs de waterloop aan de noordoostzijde. De waterloop wordt ook als vliegroute gebruikt richting Schellingwouderbreek.

Conclusies en advies

De waterloop aan de noordwestzijde fungeert als vliegroute en foerageerplaats van de gewone dwergvleermuis, en is aan te merken als vaste verblijfplaats van vleermuizen volgens de Flora en faunawet. Afhankelijk van de ingrepen is een ontheffing voor de Flora- en faunawet nodig.

Met het stadsdeel is over de situatie gesproken. Bij een bebouwingsvorm waarbij woningen een tuin aan het water krijgen bepaalt de inrichting van die tuinen, en vooral van de oever, in belangrijke mate de geschiktheid voor vleermuizen. Een moderne trend is een 'stenig' tuinontwerp, met bestrate terrassen en een beschoeide oever. Dit is onaantrekkelijk voor vleermuizen. In Amsterdam Noord zijn echter ook veel voorbeelden te vinden van tuinen aan het water die een goede biotoop voor vleermuizen opleveren. Kenmerken van zulke tuinen zijn het groene karakter, met weinig verharding en veel beplanting, met struiken en bomen bij de oever, en weinig of geen tuinverlichting.

2.6 Theehuis

Vleermuiswaarnemingen

De Schellingwouderbreek is in 2005 en 2007/8 niet-systematisch op vleermuizen geïnventariseerd. Waargenomen zijn gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger.

Conclusies en advies

De indruk is dat de Schellingwouderbreek een belangrijk foerageergebied voor vleermuizen is. De vleermuizen jagen vooral in de oeverzone. Tenzij het om een project van grote omvang gaat, zal de komst van een theehuis aan de westoever geen afbreuk doen aan de kwaliteit die het gebied voor vleermuizen heeft.

Verlichting dient zo beperkt mogelijk te blijven, aangezien deze verstorend op vleermuizen werkt.

2.7 Breehomgebied

Vleermuiswaarnemingen

De locatie is onderzocht in 2007/2008. De gewone dwergvleermuis is verspreid in klein aantal waargenomen. In de nazomer zijn van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis elk één paringsterritorium aangetroffen. De vleermuizen benutten hiervoor spouwmuren.

Conclusies en advies

Het gebied is van beperkt belang voor vleermuizen. De schuilplaatsen in de spouwmuren die met de paringsterritoria samenhangen lijken niet van essentieel belang voor het voortbestaan van de populaties. Als de spouwmuren beschikbaar blijven dan zijn er voldoende alternatieven aanwezig. Bij de foeragerende gewone dwergvleermuizen betreft het enkele exemplaren op steeds andere locaties. Er is dus geen belangrijk foerageergebied.

Indien de voor vleermuizen toegankelijke spouwmuren beschikbaar blijven is geen ontheffingaanvraag voor de Flora- en faunawet nodig. Verdwijnen deze dan is ontheffingaanvraag nodig.

2.8 Weerenscheg

Vleermuiswaarnemingen

De locatie is onderzocht in 2007/2008. Er zijn tussen de woningblokken enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Aan de rand van de locatie is een foeragerende ruige dwergvleermuis en een laatvlieger waargenomen.

Conclusies

De locatie is van geringe betekenis voor vleermuizen. Doordat de foeragerende vleermuizen incidenteel en steeds op andere locaties zijn waargenomen, is niet van vaste verblijfplaatsen volgens de Flora en faunawet te spreken.

2.9 Parnassia

Vleermuiswaarnemingen en conclusie

De locatie is onderzocht in 2007/2008. Er zijn geen vleermuizen waargenomen.

De locatie is niet van belang voor vleermuizen.

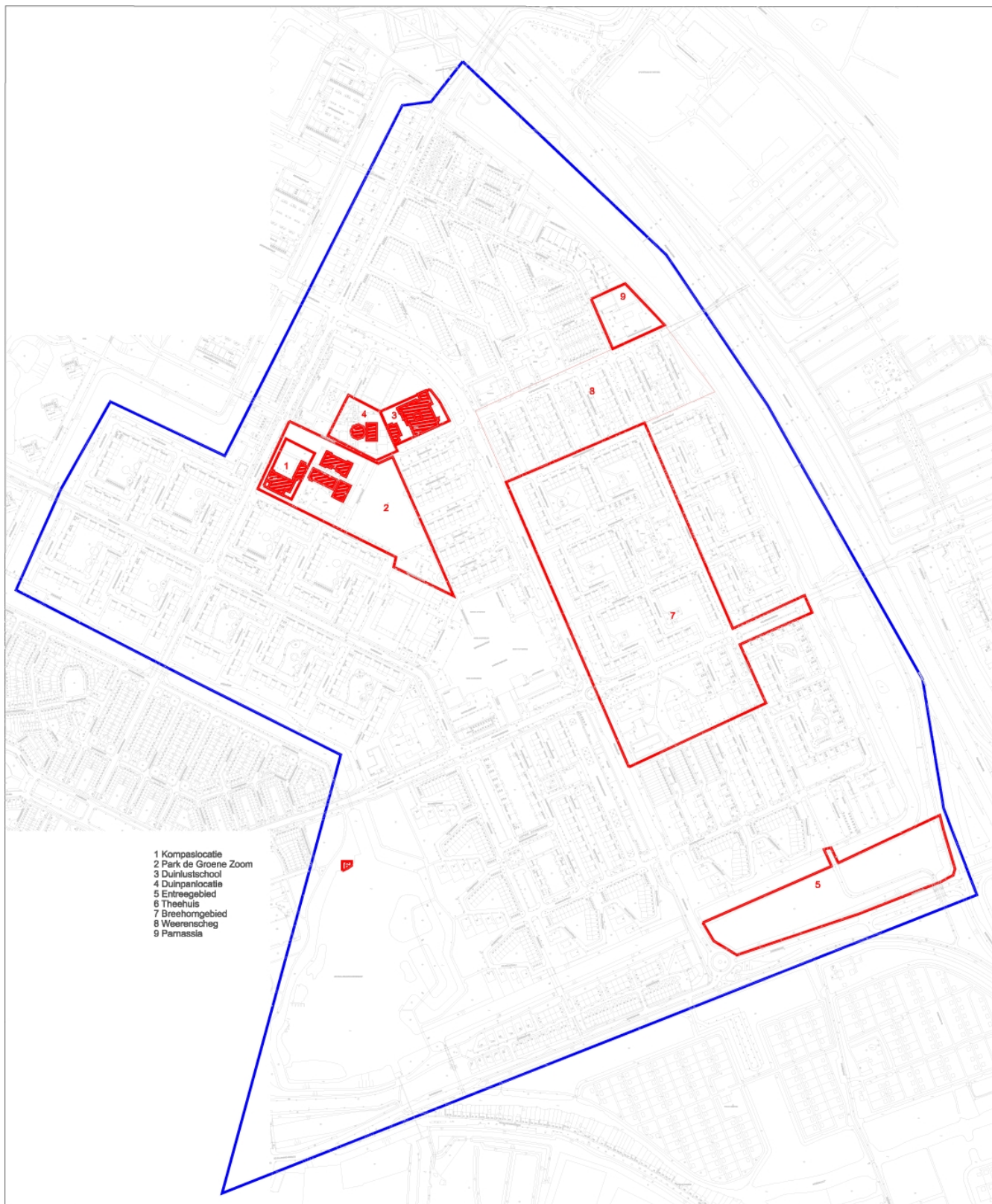
Referenties

Vliet, F. van der, 2008. Vleermuizeninventarisatie Nieuwendam 2007/2008. Voor b&d Natuuradvies, Amsterdam in Opdracht van Stadsdeel Noord, Amsterdam

Vliet, F. van der en B. Besteman, 2007. Vleermuisinventarisaties in Amsterdam Noord, 2005-2006. voor b&d Natuuradvies, Amsterdam in Opdracht van Stadsdeel Noord, Amsterdam

Bijlage 1: bestemmingsplangebied met locaties

bron: van Riezen en Partners 2009.

Vleermuizen in bestemmingsplangebied Nieuwendam-Noord
gegevens van onderzoek in de periode 2005-2009

